

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина вісімнадцята

Стенограма пленарного засідання
28 березня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина вісімнадцята

*Стенограма пленарного засідання
28 березня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(П'ятниця, 28 березня 2025 року)

Частина вісімнадцята

Година запитань до уряду ...6

Заяви:

депутатської групи «Довіра» та депутатської групи
«Відновлення України» ...31

депутатської фракції політичної партії «Європейська
солідарність» і депутатської фракції
політичної партії «Голос» ...32

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
28 березня 2025 року, 10 година 6 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати України, у засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени Кабінету Міністрів України. Прошу привітати *(Оплески)*.

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні колеги, сьогодні день народження у нашої колеги народної депутатки України Людмили Іванівни Марченко, фракція «Слуга народу». Давайте привітаємо нашу колегу, побажаємо їй міцного здоров'я, натхнення та нових звершень у професійній діяльності *(Оплески)*.

За парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває 1129-а доба як український народ чинить рішучий опір повномасштабному збройному вторгненню російської федерації. Сьогодні ми відзначаємо третю річницю звільнення міста-героя Ірпеня від російських загарбників. Три роки тому ціною надлюдських зусиль і самопожертви захисників Ірпінь став неприступним щитом на шляху ворога до столиці. Після деокупації Ірпеня наші воїни звільнили Бучу, Гостомель, Бородянку та інші населені пункти.

Дякуємо кожному воїну, кожному захиснику і захисниці, які відважно боролися за наші рідні міста і села та продовжують незламно захищати Україну.

Вшануємо хвилиною мовчання пам'ять усіх, хто віддав життя за свободу України, а також усіх цивільних громадян, які загинули від рук російських окупантів.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Железняк – з процедури. Що у вас?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Пане Голово, я хочу запитати. Було рішення парламенту про те, щоб заслухати міністра закордонних справ. Сьогодні, зранку, мої колеги повідомили, що його не буде. Нагадаю, рішення українського парламенту про виклик міністра було прийнято не тільки у зв'язку з «годиною запитань до Уряду», а ще й тому, що є, відверто кажучи, досить актуальне питання. Мені колеги повідомили, що він начебто на Ставці. Але, наскільки я пам'ятаю, ви теж є членом Ставки, проте виконуєте свою роботу тут, у залі, за що вам дякую.

Тому я хотів би дізнатися: у нас буде хоча б елементарна повага до парламенту? Я не знаю, хто важливіший: керівник управління охорони чи міністр закордонних справ, але зараз доречно заслухати його після всіх перемовин, які тривали минулого тижня і до цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ярослав Івановичу. Я хочу поінформувати вас, що я і члени уряду, які беруть участь у Ставці, буквально через 10 хвилин також долучимося до Ставки. І це стало причиною того, щоб змінити сьогодні доповідача, за що було проголосовано на засіданні Погоджувальної ради. Ще раз кажу, всі ті прийняті рішення будуть втілені, просто вони перенесені в часі.

Шановні народні депутати... *(Шум у залі).* Шановні колеги, давайте вже, врешті-решт, почнемо!

Що у вас з процедури? Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець).* Дякую. П'ятнадцять днів тому ми прийняли рішення про запрошення Сибіги до парламенту. Ми на нього чекаємо 15 днів! Я розумію, якби це був один день...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури?

ГОНЧАРЕНКО О.О. З процедури у мене таке. По-перше, треба передати Сибізі календар з вказаною датою щодо запрошення його до парламенту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Вимкніть мікрофон, будь ласка.

Шановні колеги, відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України та ухваленого Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп рішення сьогодні проводиться «година запитань до Уряду». На засіданні Погоджувальної ради була визначена тематика «години запитань до Уряду». За пропозицією депутатських фракцій і груп члени Кабінету Міністрів України сьогодні відповідатимуть на запитання про державну ветеранську політику, здійснені та заплановані заходи щодо забезпечення соціально-економічних прав і гарантій захисників і захисниць України. Відповідатиме на запитання народних депутатів України з визначеної тематики міністр у справах ветеранів України Наталія Фернандівна Калмикова.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України ми рухаємося так: запитання від депутатських фракцій і груп з визначеної теми до членів уряду та відповіді на них – до 30 хвилин; запитання народних депутатів з визначеної теми та відповіді на них – до 30 хвилин (відводиться до 1 хвилини – на кожне запитання і до 2 хвилин – для відповіді на нього). Усього – 1 година.

Ми домовилися, що спочатку Калмикова виступить з доповіддю – до 15 хвилин, після цього: до 30 хвилин – запитання від депутатських фракцій і груп і відповіді на них, до 30 хвилин – запитання народних депутатів і відповіді на них.

Перед початком «години запитань до Уряду» звертаюся до членів Кабінету Міністрів України та народних депутатів України щодо необхідності врахування, що пленарне засідання проходить у відкритому режимі. У зв'язку з цим прошу не озвучувати інформації, яка може завдати шкоди національній безпеці України, дотримуватися вимог законодавства у сфері охорони державної таємниці та обігу іншої інформації з обмеженим доступом і не допускати розголошення такої інформації.

Шановні народні депутати, на трибуну Верховної Ради України спочатку для 15-хвилинної доповіді, а потім... *(Шум у залі)*. Вам не потрібна інформація? Добре. Тоді 30/30.

Запрошую пані Калмикову на трибуну.

Прошу представників фракцій і груп записатися на запитання.

Від депутатської фракції «Батьківщина» запитання ставить Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». Шановна

пані міністр, Верховна Рада ухвалила, як на мене, всі законодавчі акти, які стосуються ветеранської політики. Чи потрібно ще щось? Ми хочемо сьогодні це почути. Це перше.

Друге. Вже закінчується березень. Скільки ветеранів – учасників бойових дій отримали житло в цьому році? Назвіть конкретну цифру.

Третє. Коли ми кажемо про повернення ветеранів, хочемо почути про давно анонсований урядом інститут помічника ветерана. Як він сьогодні працює? Якщо не працює, то хто в цьому винен?

І четверте. Статус учасника бойових дій надається комісіями з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, утвореними у Міністерстві у справах ветеранів, Міністерстві оборони, інших силових відомствах. Як ви вважаєте, правильно це чи має бути одна така комісія?

КАЛМИКОВА Н.Ф., *міністр у справах ветеранів України*. Дякую за запитання. Насправді тут (раз, два, три, чотири, п'ять) п'ять запитань. Почну з першого.

Насамперед хочу подякувати народним депутатам за ті законопроекти, які підтримані повністю. У нас є частина законопроектів, які очікують розгляду в другому читанні, як, наприклад, законопроект щодо встановлення одноразової грошової допомоги добровольцям, які долучилися до захисту країни на початку повномасштабного вторгнення, та інші проекти. Наразі ми готуємо комплексний проект закону, який взагалі змінюватиме філософію ветеранської політики, і найближчим часом ми прийдемо до Верховної Ради, щоб обговорити це та знайти ту модель, яка відповідатиме реаліям сьогодення та конкретним потребам наших ветеранів.

Далі. Скільки отримано житла в цьому році? Хочу наголосити, минулий рік став рекордним з точки зору надання житла. У минулому році отримали житло 4 тисячі 578 сімей ветеранів, які належать до категорії осіб з інвалідністю внаслідок війни та інші. У цьому році заплановано надати житло 1 тисячі 600 родинам осіб з інвалідністю внаслідок війни на загальну суму 3,9 мільярда гривень. Наразі триває збір заявок серед тих ветеранів, які подалися в чергу на житло в областях.

Стосовно помічника ветерана. Важливе питання, важливий інструмент для роботи помічника ветерана в громаді. Хочу зауважити, що нарешті запрацювали структурні підрозділи в обласних військових адміністраціях. Це той необхідний інструмент, який нам потрібен. Тому що не лише 200 людей повинні працювати в міністерстві і формувати політику, а ще й має відбуватися реалізація цієї програми на місцях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від депутатської групи «Довіра» слово надається народному депутату Сухову Олександру Сергійовичу. Будь ласка.

СУХОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 107, Луганська область, самовисуванець). Дякую. Прошу передати слово Сергію Вельможному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Анатолійович Вельможний. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановний пане Денисе Анатолійовичу, питання адресую вам. За підсумками 2024 року зарплати чиновників виросли на 41 відсоток, але при цьому допомога переселенцям не зростає. Соціальні виплати, пенсії знаходяться на мізерному рівні.

Мене обрали мешканці Луганщини. Вони постійно запитують мене: як сім'я переселенців з дитиною, не маючи власної домівки, може прожити на 20 тисяч гривень? Проте уряд вважає, що такі люди не мають права на отримання допомоги.

Моє запитання таке. Коли Кабінет Міністрів планує підвищити виплати переселенцям, у тому числі соціальну допомогу? Чи розглядається підвищення мінімальної заробітної плати та збільшення категорій внутрішньо переміщених осіб, які отримуватимуть державну допомогу?

Дякую за повну відповідь.

ШМИГАЛЬ Д.А., Прем'єр-міністр України. Дякую за ваші запитання. Бюджетом цього року не передбачено збільшення мінімальної заробітної плати, її розмір залишається на тому рівні, який є зараз.

Прошу Оксану Іванівну Жолнович дати відповіді на іншу частину запитань.

ЖОЛНОВИЧ О.І., міністр соціальної політики України. Добрий день, шановні народні депутати! Дякую за запитання. Якщо ми говоримо про підтримку, зокрема на проживання внутрішньо переміщених осіб, то маємо декілька нових програм, які суттєво збільшують такий соціальний захист.

Перше. Субсидія на оренду житла. Якщо оренда квартири для родини перевищує 20 відсотків їхнього доходу, то різницю компенсує держава. Це залежить від того, де родина живе, скільки членів сім'ї, яка виплата їм потрібна, щоб скомпенсувати чи збалансувати ті видатки, які вони витрачають на житло.

Друге. Окрім проживання особи з інвалідністю, люди похилого віку потребують ще й догляду. І на сьогодні ми запропонували їй активно впроваджуємо програму (я дуже прошу кожного із депутатів, хто має округи, взаємодіяти з громадами), за якою оплачуємо проживання та геріатричний догляд з розрахунку: 9 тисяч гривень – за проживання і 16 тисяч гривень – на малий геріатричний догляд. Плюс виплати пенсії і допомоги тій людині

зберігаються. І тут важливо облаштувати житло в громадах, куди можна було б людей переселяти і надавати таку послугу. Я розраховую на спільну підтримку від усіх.

Третє. Ми працюємо і над тим, як допомогти людям знайти себе в тих громадах, куди вони переселилися. Вже зараз працює 200 центрів життєстійкості, де кожна внутрішньо переміщена особа може отримати психоемоційну допомогу і підтримку, щоб комплексно вирішити всі свої проблемні питання, мати можливість здобути економічну незалежність. Дуже важливо, щоб люди виходили із складних життєвих обставин, не затримували себе в стані безвиході. Ми системно працюємо ще й із супроводом, щоб...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від депутатської фракції «Голос» Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. У мене, як і у фракції, немає запитань до пані міністра. Ми її підтримуємо, дякуємо за роботу. Є запитання до уряду, зокрема до Прем'єр-міністра або представників Міністерства оборони.

Скажіть, будь ласка, чи відповідає дійсності інформація, що з початку року понад 78 мільярдів гривень Міністерство оборони перевело на Державну прикордонну службу для здійснення закупівлі боєприпасів?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Прошу представника Міністерства оборони дати відповідь на запитання.

ЧЕРНОГОРЕНКО К.Л., *заступник міністра оборони України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації.* Добрий день, шановний головуючий, шановні народні депутати! Зараз Міністерство оборони веде роботу, щоб в найкоротші терміни забезпечити необхідним озброєнням, військовою технікою, боєприпасами нашу армію, наших військовослужбовців. Усі рішення щодо перерозподілу коштів приймаються для того, щоб якнайскоріше проводити закупівлю у тих постачальників, які можуть здійснити ці поставки у визначені строки, щоб усі інституції, які мають на це уповноважене право, зробили ці поставки в найкоротший строк. Усе це робиться для того, щоб усі наші державні органи, Агенція оборонних закупівель та інші міністерства, включалися в цю роботу і могли підтримати ті військові операції, які зараз ведуться нашими військовими.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від депутатської групи «Платформа за життя та мир» слово надається народному депутату Юрію Павленку. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановна Наталіє Фернандівно, хочеться відзначити позитивні зрушення в роботі міністерства, у ветеранівській політиці за час вашого очільництва. У мене запитання не стільки до вас, скільки до Прем'єр-міністра, уряду в цілому.

Денисе Анатолійовичу, якщо ви пам'ятаєте, в жовтні Верховна Рада ухвалила закон, відповідно до якого змінено порядок виплати грошового забезпечення сім'ям військовослужбовців, захоплених в полон або безвісно відсутніх. Цей закон набрав чинності 1 лютого. Досі порядку виплат немає. Сьогодні 28 березня, за лютий більшість сімей військовослужбовців, захоплених в полон або зниклих безвісти, коштів не отримали.

У мене запитання. Коли нарешті буде порядок? На відповідний депутатський запит від уряду надійшла дуже смішна відповідь. Чи є аналіз? У чому проблема з цими виплатами? Можливо, ви бачите необхідність у певних змінах до цього закону? Бо є серйозна несправедливість...

КАЛМИКОВА Н.Ф. Пане Юрію, з вашого дозволу, я відповім на ваше запитання. Родини військовополонених та зниклих безвісти стикнулися з тим, що військовослужбовці до того, як потрапили в полон або зникли безвісти, не отримали статусу учасника бойових дій, відповідно не набули всіх необхідних гарантій, які запроваджуються державою.

Що було зроблено? У минулому році прийнятим законом (проект [№ 10062](#)) ми передбачили встановлення можливості автоматичного набуття статусу учасника бойових дій. Я дуже дякую Міністерству цифрової трансформації за цю допомогу і підтримку.

Яким чином це відбувається? Військова частина самостійно вносить до ЄДРВВ дані про військових, яким надаватиметься статус учасника бойових дій. Станом на сьогодні з моменту запуску послуги в січні таких статусів набуло 20 тисяч військовозобов'язаних.

Впроваджуємо послуги для родин військовозобов'язаних через ЦНАП або застосунок «Дія». Відтепер родини полонених та зниклих безвісти, отримавши відомості (витяг) з Єдиного державного реєстру ветеранів війни, зможуть користуватися належними виплатами, гарантіями тощо.

Була певна затримка у внесенні відомостей військовими частинами. Ми разом з Генеральним штабом працюємо над цим. Наприклад, за два тижні ми отримали від Міністерства оборони дані про внесення до реєстру відомостей про 10 тисяч осіб, зниклих безвісти. Їх родини вже зможуть отримувати від держави всі відповідні гарантії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від депутатської фракції «Слуга народу» Кицак Богдан Вікторович. Будь ласка.

КИЦАК Б.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 63, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю! Сьогодні Україна зіткнулася з безпрецедентним рівнем проблем різного масштабу та різної складності щодо формування державної політики стосовно ветеранів. Наразі є ряд проблем, а саме: фрагментованість системи підтримки ветеранів, велика кількість відомств і розпорошення повноважень, відсутність системної психологічної допомоги, нестача спеціалістів для реалізації задач, які ставить держава, складнощі з працевлаштуванням, перепідготовкою, дискримінація з боку роботодавців (на жаль, є й такі факти), брак житла для ветеранів, родин загиблих, черги на отримання житла, відсутність програм довгострокового фінансування, нестача ініціатив на рівні громад та регіонів, відсутність культури поваги до ветеранів у суспільства, мінімальна присутність у ЗМІ, стереотипи у суспільстві щодо того, що ветеран – це тягар для суспільства в цілому.

Сформулюйте, будь ласка, загальний вектор того, як має виглядати державна стратегія стосовно ветеранів зараз і в найближчі роки.

Дякую.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Дякую за запитання. За цих півроку зроблено велику, системну роботу. Насамперед урядом схвалено Стратегію ветеранської політики на період до 2030 року та затверджено операційний план щодо її виконання до 2027 року. Як визначено в нашому положенні, нормативно-правових актах, Міністерство у справах ветеранів є координатором в реалізації цієї стратегії. Оскільки в країні ми не створюємо окремі лікарні, школи, ці послуги, сервіси реалізують інші центральні органи виконавчої влади. Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів у минулому році створено Координаційний штаб з питань реалізації державної ветеранської політики. Станом на сьогодні майже всі міністерства і центральні органи виконавчої влади затвердили свої відомчі плани, які повністю реалізують ветеранську політику. Ми системно працюємо над тим, щоб кожна потреба ветеранів, як ви чітко зауважили, – здоров'я, родина, економічна незалежність, повага, вшанування, державні гарантії, внесок і роль ветерана в обороноздатності країни, визначені в стратегії, реалізовувалися.

Наступним важливим координуючим інструментом, який ми запровадили, є співпраця з обласними військовими адміністраціями. Для реалізації Стратегії ветеранської політики кожна ОВА погодила з Міністерством у справах ветеранів і затвердила свою регіональну програму. З 1 квітня почнемо збирати аналітику щодо стану реалізації, щоб орієнтуватися, де треба щось посилити або, навпаки, послабити.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від депутатської фракції «Європейська солідарність» Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Запитання до Першого віце-прем'єр-міністра. Пані Свириденко, на яких підставах ви підписали незаконне подання про запровадження антиконституційних сфабрикованих санкцій проти лідера опозиції, п'ятого президента України Петра Порошенка, якщо відповідно до закону ви не могли отримати жодних даних від фінансового моніторингу, а інші органи жодних даних не надавали? Це називається політичні репресії. Ви готували ці санкції всього чотири години. Запитання: чому так швидко?

І наступне запитання. Усе це виглядає, як конкретне політичне замовлення. Ви отримали це замовлення напряду від Зеленського чи через посередників?

Дякую за відповіді.

СВИРИДЕНКО Ю.А., Перший віце-прем'єр-міністр України – міністр економіки України. Міністерство економіки як центральний орган виконавчої влади відповідно до повноважень відповідає за формування санкційної політики, підготовку та подання Кабінету Міністрів пропозицій щодо застосування санкцій. Відповідно до процедури ми це зробили (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, в наступному блоці у вас ще буде можливість поставити запитання.

Від депутатської групи «Відновлення України» Бурміч. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово колезі Володимир Морозу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Мороз.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Депутатська група «Відновлення України», депутат

практично окупованого виборчого округу № 59. Шановні міністри, у мене знову запитання щодо непідписаного Президентом закону (проект [№ 11161](#)). Минулого разу ви сказали, що понад 2 тисячі сімей отримали компенсації. Але, враховуючи кількість населення міст Мар'їнки, Красногорівки, Вовчанська, які зруйновані вщент, ці 2 тисячі – це крапля в морі. Скажіть, будь ласка, коли буде підписаний закон, скільки потрібно часу на те, щоб люди, які живуть у гуртожитках, спортзалах, отримали компенсацію? Прошу відповісти на запитання. Прем'єр-міністр пішов, Кулеба пішов, а люди дзвонять вдень і вночі.

СВИРИДЕНКО Ю.А. У чому питання? Коли буде підписаний закон? Ми не відповідаємо за підписання закону. З нашого боку все зроблено. Буде інформація... *(Шум у залі)*. Ви краще знаєте, що ми не відповідаємо за підписання закону.

Прошу Оксану Іванівну Жолнович додати до відповіді на запитання.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Хочу звернути увагу, що в кінці року... *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Міністру соціальної політики є що додати?

ЖОЛНОВИЧ О.В. Шановні колеги, щодо забезпечення житловими сертифікатами за програмою «ЄВідновлення» (ми так розуміємо, що йдеться саме про це) і збільшення ресурсу, що дозволяє людям отримувати компенсації на купівлю житла. У кінці 2024 року з рахунків Міністерства соціальної політики України було спрямовано 15 мільярдів гривень на спільну програму з Міністерством розвитку громад та територій України, щоб додатково 10 тисяч родин внутрішньо переміщених осіб, які втратили єдине своє житло, та учасників бойових дій забезпечити можливістю відремонтувати чи купити собі житло. Половину коштів вже освоєно, половину житлових сертифікатів за програмою «ЄВідновлення» передано людям. Ми системно працюємо над збільшенням ресурсу для забезпечення житлом для внутрішньо переміщених осіб.

З приводу підписання закону. Щойно він буде підписаний, будуть здійснені всі дії, які забезпечать його виконання і збільшення ресурсу на забезпечення людей житлом.

Дякую.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Якщо можна, я ще додам стосовно ветеранів... *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте зберігати порядок у залі. Від депутатської групи «Партія «За майбутнє» Скороход. Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, в продовження того, про що казав пан Володимир, у мене запитання: навіщо ми громадам окупованих територій виділяємо мільярди гривень, якщо більшість цих грошей витрачається на утримання чиновників?

Друге запитання. На мій погляд, у нас є уже цілий серіал про угоду між Україною і США. Можливо, ми нарешті побачимо цю угоду, щоб не було жодних питань щодо її умов. Вважайте це депутатським зверненням.

І третє запитання. Скажіть, будь ласка, коли Кабінет Міністрів прийме зміни до постанови Кабінету Міністрів України № 704 щодо підняття грошового забезпечення курсантів на виконання вимог і обіцянки Президента України?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Анно, кому ці запитання адресовані? До Першого віце-прем'єр-міністра?

КАЛМИКОВА Н.Ф. Прошу Міністерство оборони прокоментувати останнє запитання. Ця робота зараз триває, пані Катерина дасть більше деталей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Черногоренко. Будь ласка.

ЧЕРНОГОРЕНКО К.Л. Шановні колеги! Шановні народні депутати! Щодо підготовки проекту постанови стосовно підвищення грошового забезпечення курсантів вищих військових навчальних закладів. Робота ведеться, проект постанови готується. Думаю, разом з вами, з нашими партнерами ми швидко його доопрацюємо і внесемо на засідання уряду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Калмикова, ви відповісте на решту питань чи хто? А, пані Свириденко. Будь ласка. Там була низка запитань до уряду.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Там були запитання про мільярди гривень і про угоду. Прошу наступне запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей.

Давайте запишемося ще на одне коло запитань від фракцій і груп.

СВИРИДЕНКО Ю.А. Ще Сергій Михайлович Марченко скаже декілька слів щодо окупованих територій.

МАРЧЕНКО С.М., міністр фінансів України. Шановні народні депутати! Щодо залишків коштів, що утворилися на рахунках місцевих бюджетів громад на територіях, які зараз є тимчасово окупованими. Це питання в нас на контролі.

Ви знаєте, що ці органи місцевого самоврядування діють на контрольованій Україною території, у них є відповідні повноваження, згідно з законом вони здійснюють відповідні видатки. На сьогодні ми не маємо законодавчих підстав для того, щоб заборонити органам місцевого самоврядування використовувати кошти цих громад. Якщо у вас є така пропозиція, можемо спільно відпрацювати законодавче рішення про те, в який спосіб ці кошти мають спрямовуватися і чи дійсно вони вирішують ті задачі, на які виділяються.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від депутатської групи «Довіра» Сухов. Будь ласка.

СУХОВ О.С. Прошу передати слово Ларисі Білозір.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Запитання, мабуть, не тільки до міністерки, а й до урядовців у зв'язку з тим, що з 1 лютого рідні військовослужбовців, зниклих безвісти, які отримували виплату, а саме грошове забезпечення, матимуть лише 50 відсотків від попередньої суми. Є випадки, коли військові частини вимагають подати пакет документів повторно. Такого в законі немає, і уряд мав терміново розробити «підзаконку». Коли вона буде розроблена, тому що сім'ї військовослужбовців, зниклих безвісти і полонених, вже протестують, кажуть, що в них є проблеми?

Також є питання і щодо соціальної адаптації наших військових. З цим у нас теж проблеми. Тому...

КАЛМИКОВА Н.Ф. Можна уточнити перше запитання? Вимагають повторної подачі документів?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані міністр, уточнювати може тільки головуючий. Коли буде необхідність, я попрошу колег уточнити. Наразі я не бачу такої необхідності.

Від депутатської фракції «Європейська солідарність» Никорак. Будь ласка.

НИКОРАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Маю два запитання.

Перше запитання. Національне військове меморіальне кладовище – проект національної гідності. Але він став одним із найскандальніших. Сотні тіл і досі в перебувають у рефрижераторах. Коли припиниться ця ганьба? Коли ми зможемо поховати наших героїв так, як вони на це заслуговують?

І друге запитання до уряду. Правда, він тут такий «урізаний», «обрізаний». Але в якому складі він є, такому й ставлю запитання. Скажіть, будь ласка, коли ви внесете законопроект про терміни служби, який обіцяли подати до грудня, потім – до 18 березня? Сьогодні вже 28 березня. Скільки ще місяців чи до березня якого року, чи що має статися, щоб ви нарешті дали відповідь тим людям, які четвертий рік захищають державу, коли вони зможуть повернутися додому?

КАЛМИКОВА Н.Ф. Пане Олексію, дякую за запитання щодо Національного військового меморіального кладовища. Дійсно, це проект національного значення і національної відповідальності. Ми як держава маємо нарешті на дванадцятому році війни розпочати гідне, з необхідними почесностями, поховання наших захисників та захисниць. Усе відбувається згідно з чинним законодавством. Плануємо розпочати перші поховання в травні цього року. Ми постійно на зв'язку з родинами загиблих, вони з нами їздять на кладовище. Якщо хтось із народних депутатів бажає виїхати на об'єкт, подивитися, як ведуться роботи, будь ласка, я вас запрошую. Я і мої заступники буваємо на об'єкті регулярно. Дуже шкода, що з боку певних людей постійно виникають спроби заблокувати будівництво під різними приводами. В дискусії під час розмови, коли ми даємо роз'яснення по кожному із напрямів, вони «перестрибують» з одного на інше. Але ми впевнено рухаємося, щоб у травні розпочати поховання. Дуже дякую народним депутатам за всю допомогу, яка була надана під час реалізації цього проекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є ще 1 хвилина. Катерина Черногоренко. Будь ласка.

ЧЕРНОГОРЕНКО К.Л. Дякую за запитання. Шановні колеги, Міністерство оборони разом з Генеральним штабом веде роботу з підготовки згаданого законопроекту. Дуже важливо розуміти, що позиції Головнокомандувача Збройних Сил, начальника Генерального штабу дуже важливі для цього законопроекту, адже саме вони відповідальні за успіх військових операцій, які наразі ведуться нашими військовослужбовцями.

Хочу сказати, що це надважливий проект закону. Ми розуміємо його соціальну значимість для наших військових, Міністерства оборони, Генерального штабу. Тут потрібна спільна робота, і ми її дуже швидко робимо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від депутатської фракції «Голос» Юрчишин Ярослав Романович. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Юлії Сірко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Леонідівна Сірко. Будь ласка.

СІРКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Добрий день, колеги! Хотіла поставити запитання пану Кулебі, але, я так розумію, він пішов, тому адресую запитання пані Свириденко або тому, хто може на нього відповісти.

Зараз за конкурсним відбором формуватиметься нова наглядова рада та правління АТ «Укрзалізниця». Нагадаю, що це найбільша державна компанія в Україні, найбільший роботодавець і найбільший платник, у тому числі й податків. Моє запитання полягає в наступному.

Перше. Співбесіди проводяться в абсолютно закритому режимі. Деякі кандидати викликають питання, бо мають великі зв'язки з «ДНР» та окупованими територіями. В який спосіб проводяться співбесіди, хто є кандидатами?

І друге. За якою процедурою відбувається відбір кандидатів на посаду члена наглядової ради і правління АТ «Укрзалізниця»?

СВИРИДЕНКО Ю.А. Заступник міністра розвитку громад та територій на місці? Прошу відповісти на запитання.

КОВАЛЬЧУК К.О., заступник міністра розвитку громад та територій України. Добрий день! Дякую за запитання. На даний час триває процедура узгодження щодо кваліфікаційних вимог та порядку обрання членів наглядової ради АТ «Укрзалізниця». Про поточний стан обов'язково буде поінформовано додатково.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від депутатської групи «Партія «За майбутнє» Скороход Анна Костянтинівна. Будь ласка.

СКОРОХОД А.К. Я не почула відповіді на свої запитання.

Пані Свириденко, ми всі спостерігали, як вас, делегацію, «виперли» з Овального кабінету. Я поставила конкретне запитання: яка на сьогодні розглядається угода між Україною і Сполученими Штатами Америки? Тому що в нас вже такі чутки ходять, цілий серіал спостерігаємо. Скажіть, будь ласка, які умови розглядаються на сьогодні? Це перше.

Друге. Зміни до постанови Кабінету Міністрів України № 704 щодо підняття грошового забезпечення курсантів. Вони вже розроблені, проект

постанови щодо них двічі знімали з порядку денного Кабінету Міністрів. Чому Кабінет Міністрів його не приймає?

І останнє. Скажіть, будь ласка, навіщо ми виділяємо мільярди гривень на утримання чиновників громад, яких більше не існує, коли в нас немає грошей на ВПО, щоб їм компенсувати всі ті втрати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Юліє Анатоліївно і колеги, відповідайте.

ЧЕРНОГОРЕНКО К.Л. Дякую за запитання. Щодо змін до постанови № 704. Так вони виносилися на засідання уряду. Але маємо зауваження від деяких міністерств, працюємо з ними. Думаю, найближчим часом ми зможемо зняти ці зауваження і отримати позитивне рішення уряду.

Дякую.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Якщо можна, я прокоментую щодо релокованих громад.

Пані Анно, буквально пару тижнів тому я була у відрядженні на Донеччині, працювала там з релокованими і не релокованими громадами. З точки зору ветеранської політики, дуже важливо, що релоковані громади знають своїх ветеранів, військовослужбовців, працюють з ними там, куди вони переїхали як внутрішньо переміщені. Військовослужбовці, їх сім'ї отримують і допомогу, і послуги за програмами, які реалізують релоковані громади для своїх мешканців. На жаль, ці громадяни не завжди знаходять собі місце, над цим працює дуже багато стейкхолдерів у нових реаліях. Тому, з точки зору ветеранської політики, робота релокованих громад є надважливою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Час на запитання від депутатських фракцій і груп закінчився. Переходимо до запитань народних депутатів. Регламент – 30 хвилин.

Прошу народних депутатів записатися на запитання до членів уряду. Будь ласка, натискайте кнопки «слово» або «відмова».

Лариса Миколаївна Білозір, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М. Шановні колеги, можна я ще раз озвучу свої запитання, тому що їх чи не почули, чи не захотіли відповідати на них.

Отже, ще раз, нещодавно Верховна Рада прийняла закон, норми якого трохи змінили, не трохи, а достеменно змінили порядок виплати сім'ям військовослужбовців, зниклих безвісти. Тепер вони матимуть лише 50 відсотків від попередньої суми. Є випадки, коли військові частини вимагають від родин подати пакет документів повторно, про що не йдеться в законі. Родини жаліються, бо немає підзаконних актів. Я прошу пришвидшитися з «підзаконкою».

Також є питання щодо надання пільг сім'ям. Пенсійний фонд відмовляє сім'ям загиблих військовослужбовців, які не встигли отримати УБД. Тут потрібно роз'яснення. Прошу ще раз звернути на це увагу і бути активнішими у написанні підзаконних актів. Бо ми приймаємо закони, а «підзаконки» немає роками.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідь.

ЧЕРНОГОРЕНКО К.Л. Дякую за запитання. Ще раз повторю, ми опрацьовуємо питання «підзаконки», щоб закон міг бути реалізований. Також Міністерство оборони, Генеральний штаб щоденно ведуть прийом заявок, звернень, скарг з боку сімей військовослужбовців та самих військовослужбовців. Ми працюємо над тим, щоб пришвидшити це.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакумов Олександр Сергійович, депутатська фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий, прошу передати слово народному депутату Павлу Сушку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Сушко. Будь ласка.

СУШКО П.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! У мене запитання до міністра освіти і науки пана Лісового. Я вас інформую, що з 1 вересня масово зачинятимуться, ліквідовуватимуться школи, особливо в прифронтових областях, зокрема в Харківській, Запорізькій, Сумській. З вимогами, які ви поставили, що діти мають навчатися офлайн, ніхто не сперечається. Офлайн так офлайн. Але де? Під обстрілами? Як навчатися офлайн, якщо немає бомбосховищ? Їх немає в школах майже в усіх громадах. Відповідно до затвердженого наказу Міністерства освіти і науки України № 1112 в школах, де немає бомбосховищ, діти можуть навчатися дистанційно за умови, якщо мінімальна наповнюваність дистанційного класу становить 20 учнів. Де в селі можна набрати 20 дітей? Більше того, частина дітей виїхала в інші регіони України, і їх має бути відраховано. Виникає запитання. Відповідно до Закону «Про повну загальну середню освіту» кількість учнів у класах має бути від п'яти і більше. Як наказ МОН може суперечити нормі закону стосовно п'яти учнів у класі?

Дякую.

ЛІСОВИЙ О.В., *міністр освіти і науки України.* Дякую за запитання. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1112 спрямований на повернення дітей до очного навчання. Відповідно до цього наказу закриття шкіл не передбачається. Може бути зроблено виключення для норми щодо 20 учнів у класі, якщо в цілому в школі будь-якої громади не набирається жодного класу, де було б 20 учнів. Має здійснюватися підвезення дітей до шкіл, де є укриття (на сьогодні на побудову укриттів ми збільшили фінансування). Ця норма стосується насамперед тих шкіл, де здійснюється навчання офлайн для дітей, які виїхали з прифронтових територій і перебувають на мирних територіях, у безпечних зонах, де вони можуть вийти на навчання в школи за місцем їх фактичного перебування.

Щодо шкіл, в яких не вистачатиме контингенту. Ми призупинятимемо їх функціонування, але не закриватимемо, бо розраховуємо на те, що діти повернуться. Щоб не втратити контингент вчителів, будемо використовувати їх, у тому числі для навчання дітей, які перебувають на тимчасово окупованих територіях, за кордоном, у форматі педагогічного патронажу й інших форматах. Таким чином у цій політиці ми зберігаємо і мережу шкіл, де не набираються класи, лише тимчасово призупиняючи їх функціонування, і вчителів, які працюють у цих школах, щоб за першої можливості відновити навчання. Ну, і продовжуємо розбудовувати інфраструктуру укриттів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні члени уряду, прохання більш розлого і аргументовано давати відповіді колегам, адже це «година запитань до Уряду» і ваших відповідей.

ГЕРАСИМОВ А.В. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це фундаментальна реформа, Артуре Володимировичу, яку ми разом з вами рано чи пізно обов'язково реалізуємо в цьому скликанні.

Рухаємося далі. Сухов, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

СУХОВ О.С. Дякую. Прошу передати слово Олегу Івановичу Кулінічу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Іванович Кулініч. Будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець).* Добрий день, шановні колеги! Пані Наталю, минулого тижня була гарно організована робоча поїздка на Полтавщину за участі двох міністерств. Була пані Оксана Жолнович, на жаль, ви не змогли взяти участь, був ваш заступник Руслан Приходько. Я вважаю, гарно відпрацювали, поспілкувалися з військовими, ветеранами. Два запитання до вас.

Перше запитання. Ці ініціативи на Полтавщині працюють вже понад два роки. Можливо, доцільно впроваджувати їх в інших областях, щоб це все працювало на рівні держави більш ефективно?

І друге запитання. На мій погляд і, до речі, вашого заступника, ветерани не зовсім поінформовані про всі засади ветеранської політики, які ви намагаєтеся впроваджувати, про новації, які ініціюються і Президентом, і урядом. Може, треба посилити роботу з військово-цивільними адміністраціями, з тими людьми, які за це відповідають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідь.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Дякую за запитання. Дякую за підтримку роботи і на рівні області, і у Верховній Раді, коли приймаєте наші законопроекти. Дійсно, в нас є проблема з інформуванням ветеранів, військовослужбовців про те, що їм дає держава. А держава насправді створила унікальні інструменти, є велике фінансування за деякими програмами, про які ветерани в інших країнах навіть не мріють. У який спосіб ми плануємо цю проблему розв'язувати?

Перше. Як я вже зауважила сьогодні, ми щотижнево проводимо координацію з обласними військовими адміністраціями, надаємо областям інформацію про всі новації в текстовому режимі, щоб вони з цим працювали, інформували на місцевому рівні громади, місцеві ЗМІ тощо.

Друге. Інструменти цифровізації. Наразі у співпраці з Міністерством цифрової трансформації ми працюємо над тим, щоб у ветерана в одному додатку були всі його можливості та послуги.

І третє, про що я не встигла домовити у відповіді на одне із попередніх запитань, – фахівці супроводу ветерана. У громадах країни вже працює близько 1 тисячі таких фахівців. Триває додатковий набір, подано 1 тисяча 800 заяв. Ми проводимо відбір, проводимо підвищення кваліфікації. До речі, це відбувається на базі в Бородянці щотижнево: нова група фахівців заїжджає, проходить навчання. Потім вони звітують. Станом на зараз з моменту запровадження проекту в грудні 40 тисяч кейсів вже опрацьовано фахівцями із супроводу на місцях. Саме вони роз'яснюють, пояснюють ветерану, що він може отримати від держави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бондар Михайло, депутатська фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дякую. Звичайно, неподобство, що немає міністра закордонних справ, немає вже і Прем'єр-міністра і частини членів уряду. Практично від урядовців ми не чуємо серйозних і ґрунтовних відповідей на запитання народних депутатів.

Я хочу повторити запитання, бо, можливо, урядовці погано чують або погано розуміють. Які умови на сьогодні Україна обговорює зі Сполученими Штатами Америки щодо угоди про корисні копалини? Це перше.

Друге. Попри те, що Україна є безпосередньо учасницею і частиною європейської безпеки, як так сталося, що Україна погодилася на перемовини між Сполученими Штатами Америки і Україною та Сполученими Штатами Америки і Росією без участі Європи? Яким чином це допомагає нам захищати наші національні інтереси?

Дякую.

СВИРИДЕНКО Ю.А. Щодо угоди зі Сполученими Штатами Америки. Ми отримали текст угоди, зараз його опрацьовуємо. Це робоча версія, яка, по суті, відображає позицію юридичних американських радників. Ми формуємо свою позицію, і, можна сказати, процес формалізований. Коли буде необхідність, ми, звичайно, звернемося до Верховної Ради за консультацією.

Дуже важливо, треба зазначити, що будь-які публічні дискусії щодо тексту цієї угоди наносять тільки шкоду перемовинам, заважають нам вести конструктивну дискусію з американськими партнерами. Як тільки буде досягнутий консенсус, ми обов'язково вийдемо з публічною позицією до народних депутатів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Галина Олегівна Михайлюк, депутатська фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МИХАЙЛЮК Г.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово народному депутату Володимиру Крейденку.

КРЕЙДЕНКО В.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Добрий день! У мене запитання до Прем'єр-міністра. Але, бачу, його немає, тоді до профільного віце-прем'єр-міністра.

До мене як до народного депутата, заступника голови Комітету з питань транспорту та інфраструктури постійно звертаються і громадяни, і представники авіаційної галузі з питанням, коли відновляться польоти для цивільної авіації, авіап перевезення. Моя позиція: поки не буде безпеки в небі, ми точно не маємо права піднімати наші цивільні літаки і піддавати ризику наших громадян. Але ми не повинні бути бездіяльними, треба вже сьогодні готувати план відновлення авіап перевезень. Я кажу про аеропорти «Ужгород», «Бориспіль», інші, роботу яких можна швидко відновити і розпочати авіасполучення.

Моє запитання: чи є такий план?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідь. Запитання до Міністерства розвитку громад та територій, так? Є представник?

КОВАЛЬЧУК К.О. Так-так, я присутній. Дякую за запитання. Шановні народні депутати, хочу наголосити, що з 24.02.2022 року повітряний простір України закритий для польотів цивільної авіації. Міністерством розвитку громад та територій спільно з Державною авіаційною службою, Генеральним штабом, Повітряними силами Збройних Сил України, Службою безпеки, аеропортами України та «Украерорухом» напрацьовано поетапний план заходів для прийняття рішення про часткове відкриття повітряного простору України. На даний час одним із ключових заходів є прикриття аеродромів засобами протиповітряної оборони. Державною авіаційною службою підготовлено загальну оцінку рівня загрози та ризиків в авіаційній безпеці цивільної авіації у межах території України та повітряного простору над нею, який включає поточний стан, а також оцінку рівня загрози та наявності ресурсів і засобів, необхідних силам оборони для прикриття аеродромів.

Загальну оцінку погоджено зі Службою безпеки України, Службою зовнішньої розвідки, Головним управлінням розвідки Міністерства оборони, «Украерорухом», командуванням Повітряних сил Збройних Сил України та Міністерством розвитку громад та територій. У вересні 2024 року пакет документів через Міністерство закордонних справ передано на розгляд іноземним партнерам, до компетентних органів Європейської комісії, Великої Британії, Сполучених Штатів Америки. Федеральна авіаційна адміністрація Сполучених Штатів Америки у жовтні 2024 року високо оцінила підготовлені українською стороною матеріали і висловила готовність надавати підтримку в напрацюванні подальших заходів.

У ході зустрічі з українською делегацією 26 листопада 2024 року в Брюсселі також підтвердили готовність продовжувати надавати сприяння українським уповноваженим органам у розробці відповідного плану для забезпечення безпечного відкриття частини повітряного простору.

28 жовтня 2024 року у Варшаві відбулася конференція на підтримку відновлення цивільної авіації, в якій взяли участь представники авіаційної галузі, профільних регуляторів Європейського Союзу, Великої Британії та

Сполучених Штатів Америки. Міністерство розвитку громад та територій спільно з Державною авіаційною службою, «Украерорухом» презентували там дорожню карту з відкриття повітряного простору України в умовах воєнного стану, куди включені потреби для часткового відкриття простору, оцінка ризиків, особливостей та готовності аеропортів на даний момент і механізми подальшої координації цивільної та військової авіації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соломія Бобровська, депутатська фракція «Голос». Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Фракція «Голос». Ви знаєте, будь-яка угода, коли нас закликають не приділяти їй жодної уваги, може призвести до втрати нашої державності. І це не про вашу угоду, а про нашу спільну угоду, з якою рано чи пізно ви прийдете в цей парламент. Нагадаю, парламент з 1991 року набагато більше виступав чинником збереження держави, аніж Адміністрація чи Офіс Президента, уряд.

У мене два запитання. Перше запитання до pana Ковальчука, бо, я так розумію, міністр розвитку громад та територій залишив зал. Вважайте, будь ласка, це депутатським зверненням. Прошу підтвердити або спростувати. Чи проводить сьогодні «Укрзалізниця» співбесіду з кандидатом на посаду члена правління паном Носульком, який був начальником залізниці так званої «ДНР»?

Друге запитання до pana Ляшка. На якому етапі затвердження протоколу щодо остеointegraційного протезування, що, врешті, уможливить полегшення життя нашим ветеранам і пораненим?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перше запитання до Міністерства розвитку громад та територій. Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК К.О. На жаль, я не можу підтвердити або спростувати цей факт. Будь ласка, надсилайте звернення, яке обов'язково розглянемо і надамо відповідь в установлений термін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, пане міністре охорони здоров'я, вам слово.

ЛЯШКО В.К., *міністр охорони здоров'я України.* Дякую за запитання. У червні 2024 року створили робочу групу, яка розглядає інноваційний метод остеointegrативного протезування, щоб зрозуміти, чи можна його застосовувати і в яких випадках. Робоча група напрацювала проект нормативно-правового

акта, який називається «методичні вказівки», де чітко виписані покази і рекомендації до застосування даного методу протезування виключно за рішенням консилиуму за участі кількох травматологів, щоб уникнути будь-яких маніпулювань під час застосування цього нового методу.

Зараз ми проходимо останні штрихи погодження й узгодження з іншими експертними групами. Думаю, протягом двох-трьох тижнів наказ буде підписаний, і ми встановимо контроль за його виконанням, щоб ті, хто потребує такого протезування, могли отримати, якщо немає протипоказань, якщо дозволили лікарі-хірурги, травматологи, які практикують даний метод як один із основних методів протезування. Це нова технологія, а кожна нова технологія повинна пройти детальне вивчення для подальшого її застосування.

Окремо хотів би сказати, що ми відпрацювали разом з Міністерством соціальної політики чіткий маршрут людей з ампутаціями. У мене є прохання. Ми чітко розуміємо, в яких лікарнях проводять ампутації, працівники яких протезних заводів приїжджають туди, щоб правильно здійснити протезування, виготовити культеприймач, а мультидисциплінарні реабілітаційні команди навчають користуватися протезами. Тому не треба бігати і шукати ці нові технології.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Миколайович Сушко, депутатська фракція «Слуга народу».

СУШКО П.М. Дякую. Прошу передати слово народному депутату Штепі Сергію Сергійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Штепа. Будь ласка.

ШТЕПА С.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»).* Пані Калмикова, добрий день! У мене до вас два запитання. Перше запитання безпосередньо від виборців, я його зачитаю: «Чому виплати на навчання дітей учасників бойових дій заплановані лише з травня? Чому ця ініціатива не була впроваджена раніше? Чи не буде компенсація за навчання разовим жестом, а не сталою політикою підтримки?».

Друге запитання. Ми розуміємо, що коли завершиться війна, дуже велика кількість людей, а це сотні тисяч, у тому числі наших ветеранів, повертатиметься додому. Хтось із них потребуватиме юридичної підтримки, хтось – психологічної реабілітації, хтось – фізичної реабілітації. При цьому ми прекрасно усвідомлюємо, що в нас немає стільки заходів, щоб охопити таку велику кількість людей у короткий проміжок часу. Чи є у міністерства якась стратегія щодо того, де цих ветеранів приймати, надавати їм послуги, стратегія щодо розширення цієї мережі, співпраці з волонтерами, щоб можна було

одночасно зустрітися з такою кількістю людей, пропрацювати все з ними і допомогти їм? Що робить міністерство в цьому напрямі?

Дякую.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Дякую за запитання. Чому з травня? Насправді, з моменту, як я стала міністром, ми почали опрацьовувати з іншими міністерствами механізм, яким чином зробити так, щоб діти тих, хто загинув, хто захищає нас, хто перебуває у полоні або зник безвісти, навчалися і отримали необхідну підтримку від держави. Разом з Міністерством освіти і науки ми з'ясували, що в нас таких родин понад 6 тисяч. Опрацювання механізму та прийняття постанови (вона була прийнята два тижні тому, зараз ми проводимо технічну реалізацію) дає можливість родині, яка оплатила контрактне навчання для своїх дітей в закладах вищої освіти, отримати компенсацію вартості за цей рік навчання.

Щодо сталості *policy*. Наразі ми співпрацюємо з Міністерством освіти і науки, профільним комітетом Верховної Ради України, щоб питання освіти ветеранів і їхніх дітей зробити системним. Маємо напрацювати таку модель, за якої діти і ветерани бачитимуть своє майбутнє в Україні, плануватимуть тут своє професійне життя.

Щодо повернення додому, інфраструктури і мережі. Нам необхідно розуміти, що кожен ветеран, повертаючись зі служби, проходить певні, дуже чіткі етапи. Протягом часу потреби змінюються. На першому етапі завжди стає питання здоров'я. Станом на сьогодні в усіх областях Міністерством охорони здоров'я створені реабілітаційні відділення. На цей рік заплановано розгортання амбулаторної реабілітації, яка наблизить реабілітацію до місця проживання. Ми вже розпочали контракування сімейних лікарів, щоб в них було більше можливостей обслуговувати ветеранів, додаємо до програми медичних гарантій на первинній ланці майже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Віталійович Кальченко, депутатська фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Прошу передати слово Федору Володимировичу Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович Веніславський. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія

«Слуга народу»). У мене запитання до першого заступника міністра закордонних справ пана Кислиці. Думаю, в умовах війни для вас як для професійного дипломата очевидним є значення інституту військових аташе в країнах наших партнерів. За моєю інформацією практично за весь час війни в деяких дуже важливих країнах військові аташе відсутні. Наприклад, кілька днів тому я дізнався, що, виявляється, немає військового аташе при посольстві України в Королівстві Норвегія, яке є одним із стратегічних партнерів для України. Так само немає військового аташе при посольстві України в Республіці Корея.

У мене до вас запитання, яке я ставив міністру закордонних справ. Кілька місяців тому він виступав в парламенті і сказав, що вирішить це питання. У чому проблема? Чому Міністерство закордонних справ не може призначити військових аташе, які сприятимуть нашій обороноздатності в умовах війни?

Дякую.

КИСЛИЦЯ С.О., *перший заступник міністра закордонних справ України*. Дякую за запитання. Я абсолютно з вами погоджуюся, що інститут військових аташе надзвичайно важливий. Кандидатури військових аташе подаються Міністерством оборони. Міністерство закордонних справ співпрацює з Міністерством оборони щодо заповнення вакансій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Олег Іванович Кулініч, депутатська група «Довіра».

КУЛІНІЧ О.І. Дякую, Олександр Сергійовичу. У мене запитання до Першого віце-прем'єр-міністра Юлії Свириденко.

Юліє Анатоліївно, я вже казав, коли ставив запитання пані Наталії, що минулого тижня ми разом з Міністерством соціальної політики і Міністерством у справах ветеранів працювали на Полтавщині. Склалося враження, що ветерани на місцях, зокрема в Полтавській області, взагалі не поінформовані або слабо поінформовані про засади ветеранської політики, яка здійснюється в державі. Мені здається, департаменти недопрацьовують, з чим погодилися і ті керівники, і пані міністерка. Можливо, доцільно було б провести окреме засідання уряду з цього питання, підключити області, відповідальних людей і чітко роз'яснити, щоб ветерани знали, що в державі відбувається в плані ветеранської політики. Як ви вважаєте?

Дякую за відповідь.

СВИРИДЕНКО Ю.А. Дуже дякую за запитання. Дійсно, ветеранська політика кроссекторальна, на чому ми завжди наголошуємо. Вона стосується компетенції Міністерства охорони здоров'я і Міністерства соціальної політики. Дуже важлива компонента – економічна складова для ветеранів. Звичайно, Міністерство економіки теж працює в цьому напрямі, ми співпрацюємо

з Наталією Фернандівною в частині надання грантів ветеранам для започаткування або розширення власної справи. Станом на початок року видано вже 1400 грантів саме ветеранам та членам їх родин.

Також ми займаємося працевлаштуванням ветеранів. Крім того, є проект щодо облаштування робочих місць для осіб з інвалідністю, який спонукає роботодавців активніше працевлаштовувати ветеранів. Дві тисячі роботодавців вже долучені до цієї ініціативи.

Я з вами погоджуюся, що зараз треба більше уваги приділити питанням комунікації, інформування областей. Ми як Міністерство економіки готові долучитися до ініціативи міністерств у справах ветеранів, соціальної політики, яку ви проводили в Полтавському регіоні, щоб показати комплексність підходу до розв'язання проблем ветеранів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Калмикова, у вас є що додати?

КАЛМИКОВА Н.Ф. Так. Я дякую за вашу увагу і підтримку. Координація і спільна комунікація є важливими. Поговоримо про це з Прем'єр-міністром. Якщо він візьме на озброєння вашу пропозицію щодо спільного засідання уряду, присвяченого саме ветеранській політиці із залученням ОВА, це було б дуже суттєво.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Анатолій Костюх, депутатська фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОСТЮХ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Бакумову Олександрові Сергійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Бакумов. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С. Дякую. Шановна пані міністр, запитання до вас. Скажіть, будь ласка, наскільки сьогодні впроваджено і розбудовано анонсований інститут супроводу відповідними фахівцями ветеранів війни і демобілізованих осіб? Чи залучені вони до тих ветеранів, які зазнали поранень і перебувають у закладах охорони здоров'я? Як ці фахівці там виконують свою функцію? Чи можете ви детально поінформувати, розповісти про це українському парламенту?

І друге запитання до міністра енергетики. Шановний пане міністре, певно, зараз починається період, коли атомна енергетика піде на певні регламентні ремонтні роботи. Так, зазвичай, буває. Скажіть, будь ласка, чи готові ми

до заміщення того об'єму електроенергії, на який буде зменшено? Чи це не вплине в подальшому на тарифи, які сплачуватимуть українські споживачі?

Дякую за відповіді.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Дякую за запитання. Стосовно фахівців супроводу. Крім працевлаштування фахівців супроводу в комунальних закладах, де вони взаємодіють з ветеранами в громаді, прийняті відповідні зміни до наших нормативно-правових актів, що дозволяє працевлаштовувати фахівців супроводу в заклади охорони здоров'я. Я вдячна Міністерству охорони здоров'я за співпрацю. Ми почали відбір і вже працевлаштовуємо в лікарнях фахівців супроводу.

Наразі реалізовуємо разом з Міністерством охорони здоров'я, фондом «Повернись живим» та «Укрнафтою» один із проектів – кабінети турботи про ветерана в лікувальних закладах. Насправді, це такий *bottleneck*, через який проходять всі поранені як військовослужбовці і потім як ветерани. Таких кабінетів вже відкрито шість, завершуються ремонти ще в 14. Це красиві, приємні простори, де є інтернет, кава, куди ветерани можуть прийти і один з одним поспілкуватися, зарядити телефони у разі відключення світла. Задача фахівця супроводу: коли поступив військовий або ветеран до лікарні, прийти до його лікарняного ліжка, визначити, яка є проблематика, допомогти її розв'язати ще там, щоб людина виходила із закладу охорони здоров'я вже з більшістю розв'язаних проблем.

ГАЛУЩЕНКО Г.В., міністр енергетики України. Дякую за запитання. Дивіться, зараз почалася та частина ремонтної кампанії, якою передбачається перевантаження палива на атомних станціях. Я не буду вдаватися в деталі цієї кампанії. Але я читав останню аналітику від тих експертів, які пророкували тотальний блекаут і 20 годин без світла в цю зиму, то тепер вони розказують те саме, що це буде влітку. Повірте, результат буде такий самий, який був...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Богдан Кицак, депутатська фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КИЦАК Б.В. Прошу передати слово Роману Грищуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Грищук.

ГРИЩУК Р.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Пані Наталіє, вітаю! Знаю, що Міністерство у справах ветеранів запровадило програму «Ветеранський спорт». Це дуже непоганий підхід – монетизація пільг для ветеранів. Ветеран отримує

стандартну суму на квартал, щоб самостійно вирішувати, де займатися спортом. Це зручно.

У мене пропозиція і запитання. Чи розглядаєте ви такий підхід щодо освіти ветеранів, зокрема неформальної освіти? Це буде набагато простіше, коли ветерану через застосунок «Дія» приходитиме або раз у квартал, або щомісяця певна сума, яку він може витратити на підвищення кваліфікації, здобуття освіти для дорослих, на все, що називається «неформальна освіта». Це набагато простіше, ніж ходити з ваучерами або до служби соцзайнятості. Є гроші на телефоні, є величезна кількість приватних і державних провайдерів освітніх послуг, ветеран може скористатися. Як вам ця ідея? Чи може Міністерство у справах ветеранів це впровадити?

КАЛМИКОВА Н.Ф. Пане Романе, велике дякую за запитання. Ви десь підгледіли наші плани. Те, про що ви кажете, є однією із тих інновацій, над якими зараз працюємо. Взагалі ми плануємо виходити на адресну допомогу через інструмент «фарбовані кошти». У I кварталі подали заявки 25 тисяч ветеранів. З 1 до 20 квітня буде наступний раунд прийому заявок. Шановні народні депутати, будь ласка, розповсюдьте цю інформацію серед вашої аудиторії. Це і щодо освіти, і піднайму житла, що є ще однією послугою, яку ми зараз запустили для ветеранів, які не мають власної домівки, та інші послуги. Ми працюємо над тим, щоб максимально все переводити в адресність. Це зручно і для людини, і нам дає можливість управляти процесом, розуміти, скільки використано коштів, скільки не використано, щоб, у разі невикористання, повертати гроші до бюджету, який у нас є обмеженим.

Дякую за запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрій Корявченков, депутатська фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОРЯВЧЕНКОВ Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 33, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»).
Прошу передати слово Сушку Павлу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Миколайович Сушко.

СУШКО П.М. Пане міністре Лісовий, ви розумієте, що наказ Міністерства освіти і науки України № 1112 призведе до соціального вибуху на прифронтових територіях? Вчителі, які пережили окупацію, не пішли на співпрацю з ворогом, будуть звільнені. Діти, які пережили окупацію, не зможуть навчатися в своїх школах. Ви розумієте це? Це буде реальний соціальний вибух.

Прошу переглянути положення цього наказу, який прямо суперечить Закону України «Про повну загальну середню освіту». Якщо це відбудеться,

якщо цим наказом ви будете порушувати законодавство, ми, народні депутати від Харківщини точно, будемо збирати підписи щодо вашої відставки. Тому що так не може бути, щоб люди, які пережили окупацію, сьогодні страждали від ваших дій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лісовий, будь ласка, відповідь.

ЛІСОВИЙ О.В. Дякую, пане Павле. Ще раз трохи більше деталей щодо наказу № 1112. Не буду повторювати, що мета – виведення дітей на навчання у форматі офлайн. Норма про 20 учнів у класі стосується онлайн-освіти. Ми сьогодні маємо ситуацію... *(Шум у залі)*. Норма про п'ять учнів залишається, ми її дотримуємося, 20 учнів – це для онлайн-освіти *(Шум у залі)*.

Дивіться, сьогодні онлайн-освіта на прифронтових територіях повинна бути організована якісно. Норма про п'ять учнів стосується тих шкіл, де є укриття. Ми звозимо до шкіл на прифронтових територіях... *(Шум у залі)*. У нас пріоритет – безпекові вимоги. Там, де немає укриттів, продовжується онлайн-навчання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість відповісти.

ЛІСОВИЙ О.В. Я пропоную вам прийти до мене і поспілкуватися, щоб вникнути в деталі цієї політики. Тому що відбувається маніпуляція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, «годину запитань до Уряду» завершено. Давайте подякуємо нашому шановному уряду і відпустимо його.

Шановні колеги, є дві заяви з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ. Перша заява від депутатських груп «Довіра» та «Відновлення України».

На трибуну запрошується Войцехівський Віталій. Будь ласка, 3 хвилини.

ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ В.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 197, Черкаська область, політична партія «Слуга народу»).* Виборчий округ № 197, Черкащина. Мабуть, ні для кого не відкрию Америку, якщо скажу, що сьогодні органи місцевого самоврядування допомагають нашим військовим. Кожна велика, мала громада ухвалила план підтримки Збройних Сил України. На кожній сесії приймають рішення про допомогу нашим військовим.

Здавалося б все добре, все для фронту, все для перемоги, але в нас є особлива область – Черкаська. Нагадую, Черкаську обласну військову адміністрацію очолює генерал Ігор Табурець. Цей посадовець раніше організував відправку бронежилетів не хлопцям на передову, а в торговельну мережу. Кажуть, помилився. Зовсім нещодавно ця обласна військова адміністрація організувала закупівлю дронів за ціною в два рази дорожче ніж закупляють органи місцевого самоврядування. Дякуючи Державній аудиторській службі, цю аферу було зупинено в останній день. Кажуть, знову помилка.

І ось наш генерал підписав документ, який називається доручення, цитую: «Здійснення фінансових видатків на потреби військових частин погоджувати з Черкаською обласною військовою адміністрацією згідно з алгоритмом...», а в алгоритмі пропонує вказувати номер частини, майно і суму. Для повного треша ще залишилося вказати геолокацію військового підрозділу. Нагадую, обласну військову адміністрацію очолює генерал-розвідник. У мене питання: а на яку розвідку він працює?

Розгляд листів, які надсилають громади, триває тижнями, іноді місяцями. На деякі листи досі немає відповіді. Але найцікавіше, останнім часом через голів районних державних адміністрацій почали надходити відповіді, в яких написано, цитую: «Не погоджує військова адміністрація здійснення фінансових видатків з бюджету». От поясніть мені, що таке державна зрада, якщо не ці листи-відповіді.

Прошу мій виступ вважати офіційним зверненням до заступника Генерального прокурора, керівника Служби безпеки України, керівника Державного бюро розслідувань. Прошу дати правову оцінку діям керівника Черкаської обласної військової адміністрації Ігоря Табурця.

Мушу зазначити, я підтримую думку нашого Президента, що генерали мають бути в окопах. Якщо ці особи здійснюють «помилки», які призводять до втрат не лише бюджетних, а й людських, то, може, ті папки з матеріалами кримінальних справ, що вилучили у кабінетах Черкаської ОВА, треба все-таки дістати з полиць та прийняти щодо них логічне рішення. Адже перед законом рівні всі. Чи не так?

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друга заява від депутатських фракцій «Європейська солідарність» і «Голос».

До слова запрошується Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка, 3 хвилини.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні народні депутати! Шановні українці! 26 березня о 7:00 працівники Державного бюро розслідувань, так званого ДБР, влаштували маски-шоу і незаконно увірвалися до помешкання відомого волонтера, активіста, речника міжнародної розвідувальної спільноти

InformNapalm Михайла Макарука, який також є моїм помічником, в перші дні війни взяв зброю і пішов до лав Збройних Сил України.

Старший сержант Макарук отримав орден «За заслуги» як волонтер, нагрудні знаки «Золотий хрест» і «Сталевий хрест» вже як старший сержант Збройних Сил України, відзнаку ССО як людина, яка служила в ССО.

Ви знаєте, вийшла заява *InformNapalm* щодо цього, в якій дуже чітко кажуть, що це виглядає або як політичне замовлення, або як співпраця ДБР з ФСБ. Хочу зачитати вам частину цієї заяви: «Ми маємо низку аргументованих підстав вважати, що ДБР вступило у злочинну змову з рашистами, протиправні дії стосовно Михайла Макарука є елементом помсти за нашу ефективну діяльність. Ми маємо підозри, що комп'ютерна техніка, яку вилучили працівники ДБР, може бути скомпрометована, а інформація з неї може бути скопійована та передана російським спецслужбам».

І, знаєте, в мене все почало складатися. Спочатку ДБР використовує ефесбешну флешку проти лідера опозиції – п'ятого президента України Петра Порошенка, зараз саме ДБР після того, як *InformNapalm* за останні роки провів сотні успішних досліджень, операцій і кібероперацій, нападає на *InformNapalm*. Думаю, багато людей ще не забули, як у 2020 році ДБР намагалося зруйнувати «Український кіберальянс», і одночасно, зверніть увагу, ідуть дуже масштабні кібератаки на нашу інфраструктуру. З урахуванням цього, знаєте, кажуть, снаряд в одну воронку двічі не влучає, але то ми бачимо ефесбешну флешку, то – напад на *InformNapalm* після успішної операції проти росіян декілька днів тому, що теж викликало підозри щодо ФСБ. Тобто виникають дуже серйозні підозри, що «українське» ДБР співпрацює з ФСБ російської федерації.

Тому я звертаюся до Служби безпеки України, особисто до Василя Васильовича Малюка, з проханням розібратися в цій ситуації, тому що наразі наша кіберспроможність атакувати агресора і наша спроможність захищатися в кіберпросторі є однією із найважливіших складових нашої оборони.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, дякую всім за роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження буде вам повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Працюємо далі заради України. Слава Україні!